

ЗАТРАТИ ТА ВИТРАТИ: РОЗМЕЖУВАННЯ ПОНЯТЬ

Тутевич Я.С., гр. Б-20м

Науковий керівник – канд. екон. наук, проф. Янчева Л.М.
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Протягом багатьох років тривають дискусії щодо національних стандартів обліку. Особливо це стосується П(С)БО 16 «Витрати». В міжнародній практиці окремого стандарту, який би визначав методологію обліку витрат і порядок їх розкриття у фінансовій звітності, немає, тому справедливо було б вважати П(С)БО 16 вітчизняним надбанням. Але як показує практика він має ряд суттєвих недоліків і розбіжностей з міжнародними нормативними документами.

Одним з таких непорозумінь є те, що категорії, які визначені в п. 3 НП(С)БО 1 та в п. 6 П(С)БО 16 не зовсім коректні по відношенню до міжнародних нормативно-правових актів, на основі яких вони створювалися. В ході вивчення англomовної версії Концептуальних основ складання та подання фінансових звітів та її українського аналогу, було визначено, що терміни «*expense*» та «*cost*» було прийнято за синоніми і перекладено на українську мову як термін «витрати». Але ці поняття не є синонімами, і мають вживатися наступним чином: витрати – «*expense*», а затрати – «*cost*». На нашу думку, задля врегулювання цього питання, розробники положень стандартів повинні були повністю привести цитату терміну «витрати» з п. 70 «б» Концептуальних основ, і тим самим уникнути розходжень термінологічного характеру. Адже, «покращення» визначення витрат на свій розсуд, за рахунок вилучення окремих словосполучень, призвело до втрати його первинного змісту.

З причини двоїстості тлумачення терміну «витрати» в П(С)БО 16, виникає дискусія, щодо того, як згідно з п. 6 П(С)БО 16 «зменшення активів, або збільшення зобов'язань, призводить до зменшення власного капіталу підприємства», адже немає жодного виду витрат, який би безпосередньо впливав на величину власного капіталу. В більш точному перекладі п. 95 Концептуальних основ вказано, що «витрати (*expense*) визнаються у звіті про прибутки та збитки на основі безпосереднього їх зв'язку між понесеними затратами (*cost*) та заробленим доходом від конкретних статей». Виникнення затрат (*cost*) не призводить до зменшення власного капіталу, але визнання витрат (*expense*) при складанні звіту має опосередкований вплив на нього. Тобто коли вироблена продукція буде реалізована, затрати на її виробництво, будуть визнані витратами звітного періоду і призведуть до зменшення капіталу (прибутку), а визнаний дохід від реалізації призведе до збільшення капіталу (прибутку).